

Borba protiv korupcije

~~CORRUPTION~~

U skladu sa svojim mandatom i odgovarajućim obavezama OSCE-a, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini (Misija) doprinosi borbi protiv korupcije podržavajući izradu, usvajanje i promociju antikorupcijskih propisa na svim nivoima i poboljšavajući koordinaciju tijela vlasti u provođenju ovih propisa. Korupcija je skupa: politički, u smislu narušavanja demokratije i vladavine zakona; ekonomski, trošenjem javnih resursa i odvrćanjem od ulaganja; i društveno, smanjivanjem povjerenja građana u politički sistem i njegovo vođstvo.

Indeks percepcije korupcije, koji izrađuje i objavljuje Transparency International, svrstao je Bosnu i Hercegovinu na 110. mjesto od ukupno 180 anketiranih zemalja u 2021.

godini, ističući dugogodišnju stagnaciju i eroziju demokratskog sistema zemlje. Izveštaji Evropske komisije i Grupe država za borbu protiv korupcije (GRECO) također su

u više navrata navodili da BiH mora uložiti napore koji nadilaze deklarativna zalaganja.

Uz podršku Misije, vlasti u BiH poduzele su neke početne korake u ovom pravcu, uključujući usvajanje ključnih antikorupcijskih propisa, uspostavu nezavisnih antikorupcijskih ureda, bolje korištenje digitalnih alata informacionih tehnologija u prevenciji korupcije i jačanje koordinacije u borbi protiv korupcije na svim nivoima vlasti. Međutim, složenost institucionalnog okvira i posljedične poteškoće u primjeni antikorupcijskog zakonodavstva i dalje ometaju napredak zemlje.

U saradnji s relevantnim akterima na polju borbe protiv korupcije i međunarodnom

zajednicom, Misija radi na unapređenju antikorupcijskog sistema, s težištem na izradi, usvajanju i provedbi ključnih antikorupcijskih strateških dokumenata te prioritarnih zakona, kao što su zakon o sukobu interesa i zakon o imovini nosilaca javnih funkcija. Aktivnosti Misije obuhvataju i izgradnju kapaciteta relevantnih aktera za borbu protiv korupcije, jačanje institucionalnog statusa antikorupcijskih timova kao nezavisnih vladinih tijela te primjenu najboljih praksi u korištenju IT tehnologije širom države i na svim nivoima vlasti, kako bi se osigurala transparentnost i odgovornost.

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

Normativni i institucionalni okvir za prevenciju korupcije

Misija pruža stručnu i tehničku podršku izradi ključnih antikorupcijskih propisa, zajedno s partnerima iz međunarodne zajednice u BiH. Na primjer, Misija je do sada dostavila primjedbe, pravna rješenja i pružila je podršku, između ostalog, izradi zakona o prevenciji sukoba interesa na državnom nivou i na nivou Brčko distrikta BiH te izradi kantonalnih zakona o imovini nosilaca javnih funkcija, nacrtu zakona o prevenciji korupcije, antikorupcijskih strategija i uredbi o uspostavi kantonalnih antikorupcijskih ureda. Svaka stručna i tehnička podrška koju Misija pruža izradi antikorupcijskih propisa, u skladu je s relevantnim međunarodnim standardima, kao što su GRECO standardi.

Misija zagovara i pruža podršku jačanju uloge i nezavisnosti antikorupcijskih timova na entitetskom i kantonalnom nivou te donira IT opremu s ciljem jačanja njihovih tehničkih kapaciteta. Nakon uspjeha postignutih u Kantonu Sarajevo i podrške pružene uspostavi prvog kantonalnog antikorupcijskog ureda u državi, 2018. godine, Misija je podržala i uspostavu i operacionalizaciju dva nova antikorupcijska ureda – u Tuzlanskom kantonu i u Brčko distriktu. Misija je takođe pružila pravnu i tehničku pomoć kada je u pitanju uspostava antikorupcijskih ureda u još pet kantona, za koje se očekuje da će ubrzo postati operativni.

Koordinacija i izgradnja kapaciteta

Imajući u vidu složenost institucijskog okvira i slabe koordinacijske kapacitete

institucija, Misija podržava koordinaciju aktivnosti antikorupcijskih tijela.

Aktivnosti Misije su usmjerene na stvaranje prilika za komunikaciju antikorupcijskih tijela kako bi definirala zajednički pristup prevenciji korupcije i osigurala djelotvornu primjenu strateških mjera. Kako bi se zadovoljile različite potrebe antikorupcijskih tijela (npr. parlamentaraca, državnih službenika i profesionalnih antikorupcijskih timova), Misija radi na razvoju prilagođenih aktivnosti na izgradnji kapaciteta.

Misija kontinuirano organizira obuke usmjerene na izgradnju kapaciteta zaposlenih u javnom sektoru u BiH. Obuke obuhvataju najvažnije antikorupcijske teme uključujući: sukob interesa; javne nabavke; etiku i integritet; finansijsko upravljanje i kontrolu; slobodu pristupa informacijama i zaštitu ličnih podataka; izradu planova integriteta; procjenu uticaja korupcijskih rizika u propisima; te korištenje alata informacionih tehnologija za praćenje provedbe antikorupcijskih strategija.

Digitalni alati za prevenciju korupcije

U skladu s regionalnim i međunarodnim antikorupcijskim trendovima, Misija podržava uvođenje inovativnih antikorupcijskih praksi korištenja informaciono-komunikacijskih tehnologija, kao što su razvoj baza podataka i softvera za utvrđivanje sukoba interesa i neregularnosti ili povećanje stepena transparentnosti rada institucija. Misija takođe donira i IT opremu antikorupcijskim timovima i uredima radi jačanja njihovih tehničkih kapaciteta.

U Kantonu Sarajevo, Misija je podržala razvoj platforme Antikorrupiks (<https://www.anticorrupiks.com/>) gdje javni registri pružaju podatke o imenovanim zvaničnicima, zaposlenicima javnih kantonalnih institucija, subvencijama izdvojenim za mala poduzeća, te, između ostalog, o imovini javnih zvaničnika. Platforma omogućava otkrivanje sukoba interesa, povećava transparentnost rada institucija, te nudi široku paletu analitičkih opcija i uporednih analiza koje su korisno sredstvo za sve zainteresovane subjekte, kao što su novinari, naučno-istraživački radnici i nevladine organizacije. Ovi javni registri se mogu primijeniti i u drugim dijelovima države, pa su ostali kantoni otpočeli s pripremnim radom na uvođenju sličnih mehanizama.

Borba protiv korupcije na lokalnom nivou

Misija pažljivo prati trendove u upravljanju javnim finansijama u jedinicama lokalne samouprave, kako bi prikupila informacije za buduće strateško planiranje i izradu politika djelovanja kako vlasti BiH tako i Misije.

Opštinska antikorupcijska inicijativa koju je Misija pokrenula 2018. godine u sklopu programskog rada na borbi protiv korupcije na svim nivoima vlasti, obuhvatila je praćenje antikorupcijskih trendova i procesa u sektoru javne uprave u jedinicama lokalne uprave širom Bosne i Hercegovine i predstavljanje glavnih nalaza i preporuka u formi tematskih izvještaja. [Prvi izvještaj](#), objavljen 2019. godine, analizira prostor za korupciju u

dodjeli grantova i nenovčane pomoći organizacijama civilnog društva. [Drugi izvještaj](#), objavljen 2022. godine, predstavlja ključne osobine sistema upravljanja imovinom na lokalnom nivou i rizike od korupcije u postojećim procedurama i praksama upravljanja nepokretnom imovinom u odabranim jedinicama lokalne uprave. Izvještaj sadrži niz primjenjivih preporuka za unapređenje rada lokalnih vlada na ovom polju, te za uklanjanje rizika od korupcije.

Provedba projekta pod nazivom

Informisani građani i djelotvorni mehanizmi sprečavanja korupcije i borbe protiv korupcije

U okviru aktivnosti na borbi protiv korupcije, Misija je 2021. godine pokrenula trogodišnji projekat koji finansira Biro za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i provedbu zakona pri Ministarstvu vanjskih poslova SAD-a. Cilj ovog projekta je pružanje podrške BiH na smanjenju stepena korupcije širenjem svijesti o posljedicama korupcije po građane BiH te jačanje tehničkih kapaciteta i komunikacije antikorupcijskih tijela s javnošću na polju sprečavanja korupcije.

Za više informacija skenirajte QR kod.

